

3:e söndagen i advent

Tom Hardts postilla, tredje årgången

Predikotext: Luk 3:1–15.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes namn. Amen.

Denna söndag bär överskriften och predikoämnet "Herrens vägröjare" i överensstämmelse med Jesu slutord i dagens evangelium om d. h. Johannes Döparen:

Han är den om vilken det är skrivet: 'Se, jag sänder ut min ängel framför dig, och han skall bereda väg för dig.'

I predikotexten hörs samma bekännelse om d. h. Johannes Döparen:

Så uppfylldes vad som är skrivet i profeten Esaias' utsagors bok: 'Hör rösten av en som ropar i öknen: Bereden vägen för Herren, gören stigarna jämna för honom.'

Det är Nya Testamentets på många ställen uttalade mening, att d. h. Johannes Döparen inte bara är "Herrens vägröjare" utan också som sådan är förutsagd i Gamla Testamentet. Det är här som vi kan framhämta den fulla innebörden i hans äretitel och härav, av "vad som fordom har blivit skrivet" enligt epistelns ord, kan hämta "den tröst som skrifterna giva".

Jesu ord i dagens evangelium griper tillbaka till Gamla Testamentets sista bok, profeten Malaki, slutsigillet på uppenbarelsen för fäderna, som stöter sida vid sida mot Nya Testamentets försättsblad. Vad som här framhävs är, att den kommande, nytestamentlige förelöparen till den köttvordne Herren sänds genom ett särskilt gudomligt ingripande, genom en nåderik handling av Gud, en handling, vars olika enskildheter vi kan avläsa i Nya Testamentet. Det är något, som sker med ett i synden insomnat folk, som säger sig:

Den som gör ont är ändå god i HERRENS ögon, och till sådana har han behag. Ty varför kommer icke eljest domens Gud? (Mal. 2:17)

Det är ett obekymrat, sovande samvete, som avläser Guds välbehag i världens gilla gång, och som inte tvivlar på att Gud är mycket god. Det är en sinnesförfattning, som vi inte har svårt att föreställa oss. In i detta obotfärdiga lugn, i denna onda ro, bryter så

Herrens vägröjare som en gåva från Gud, med ett ord på sin tunga:

Tänken på Moses, min tjänare, åt vilken jag på Horeb gav stadgar och rätter för hela Israel, ... för att jag icke, när jag kommer, skall slå landet med tillspillogivning. (Mal. 4:4 ff.)

Denna domspredikan, denna hårda lagförkunnelse, väller alltså fram genom Guds uppenbarelse, låter Sinais åskor ljuda, väcker Moses till liv. Denna Guds lag är alltså inte det naturgivna, svaga och förmörkade medvetandet om rätt och orätt, som finnes hos alla folk, utan den sig uppenbarade Gudens tal till sitt heliga folk. Om detta ord icke hade talats, om d. h. Johannes döparen icke hade kommit, om Gud icke straffat enligt sin heliga och fullkomliga Lag, hade människorna lämnats i sin synd, fått dö i sina synder. Så är det ett väsentligt stycke av Guds nådehushållning, att han straffar, att han talar sitt stränga ord.

Detta Ord kräver en hjärtats förändring, en ny födelse:

Han skall vända fädernas hjärtan till barnen, och barnens hjärtan till fäderna. (Mal. 4:6)

De heliga budorden träffa hjärtat och kräver en ny natur, en pånyttfödelse, som d. h. Johannes Döparen gör klart, när han till "huggormars avföda" säger:

Sägen icke vid eder själva: 'Vi hava ju Abraham till fader.'

Den köttsliga härstamningens ormnatur, dess sten-hjärta, måste ersättas av ett nytt, pånyttfött hjärta av kött. Med mindre nöjer sig icke budorden, vars återkommande förklaring i katekesen är just: "Vi skola frukta och älska Gud så att...".

Ingenting av allt detta vore dock möjligt, om d. h. Johannes Döparen bara hade sagt "Tänken på Moses lag". D. h. Johannes Döparen bär i sitt namn "Döparen" hänvisningen till pånyttfödelsens förverkligande, till sin Predikan om "Bättringens döpelse till syndernas förlåtelse". Härom säger vi så:

I. bättringens döpelse till syndernas förlåtelse frälsar undan vredesdomen,

II. Bättringens döpelse till syndernas förlåtelse verkar helig frukt,

III. Bättringens döpelse till syndernas förlåtelse är samma nu som då.

I. Bättringens döpelse till syndernas förlåtelse frälsar undan vredesdomen.

Till den oandliga hop, som väller fram för att pryda sig med ännu ett stycke religion, säger d. h. Johannes Döparen avvisande och varnande: "Vem har ingivit eder att söka komma undan den tillkommande vredesdomen?" Denna fråga är en anklagelse: de dopsökande tar inte domen på allvar, tror inte på dopet som bättringens döpelse till syndernas förlåtelse, som en förändring av ornnaturens stenhjärta till nyfödelsens hjärta av kött. Dopet vill tros och mottagas just så och bara så. Det är alla nådemedels existensberättigande, att frälsa undan vredesdomen, att skänka den nådens borg, som består inför samvetets anfäktelser, inför Guds dom, inför den yttersta dagen. Detta är möjligt, därför att nämligen Gud i nådens medel nedlagt den syndernas förlåtelse, som strömmar fram ur den efterföljande Herren själv, ur honom, som d. h. Johannes Döparen pekar på med orden: "Se, Guds Lamm, som borttager världens synd". (Joh. 1:29)

II. Bättringens döpelse till syndernas förlåtelse verkar helig frukt.

D. h. Johannes Döparen ropar: "Bären då sådan frukt som tillhör bättringen!" Där hjärtat trots syndernas förlåtelse och förnyats genom den nya födelsen, kan inte frukten utebli, och om den uteblir, har vi fallit ut ur dopets nåd. Det är den heliga rannsakan, som skall ske, närhelst vi hör denna dagens evangelium.

Denna frukt visar sig i det obegränsade självutgivet, i förglömmelsen av det egna jaget, i uppsökandet och uppfyllandet av nästans behov:

Den som har två livklädnader, han dele med sig åt den som icke har någon; och den som har matförråd, han göre sammalunda.

Den tillstundande vredesdomen, den yttersta domen, skall uppenbara, om vi trots så, levat så. Ja, säger profeten Malaki:

I skolen då åter få se vilken skillnad det är mellan den rättfärdige och den ogudaktige, mellan den som tjänar Gud och den som icke tjänar honom. (Mal. 3:18)

III. Bättringens döpelse till syndernas förlåtelse är samma nu som då.

D. h. Johannes Döparen har en påtaglig anknytning till vår egen situation i trots av århundradenas gång. Det dopets heliga sakrament, som gör oss till kristna, beskyddar oss för den tillstundande vredesdomen och skänker oss bättringens frukter, är just den "bättringens döpelse till syndernas förlåtelse", som d. h. Johannes Döparen påbörjade och predikade. Det var ett helt och fullt dop, som han utdelade, och till vilket Jesus hänvisade med orden om att bli "född av vatten och Ande". (Joh. 3:5) I detta dop nedsteg Jesus, och vi döps i hans efterföljd i samma dop. När vi så i det söndagliga avsjungandet av trosbekännelsen bekänner vår tro med orden: "Jag bekänner ett enda dop, till syndernas förlåtelse", är det inte bara en nära nog bokstavlig upprepning av d. h. Johannes Döparens ord utan också en full och hel identifikation med hans dop, som också är vårt dop, och som är vårt dops början och upprinnelse.

Amen.